

VÁLASZADÓ

2015/12. DECEMBER

Áfakérdés közvetített szolgáltatásnál

Ne féljen a NAV-tól, éljen a jogaival!

Egyéni vállalkozók kedvezménye

Fuvarozók munka- és pihenőideje

Kérdések és válaszok

ADÓ
2015

12

Kedves Olvasó!

Az adóhatósági ellenőrzés sokunkat érinthet, függetlenül attól, hogy vállalkozunk, vagy sem, van-e bevallási kötelezettség alá eső jövedelmünk. Az adóellenőrzést akár egy ingatlan vagy egy nagyobb értékű gépjármű vásárlása is kiválthatja. De okozhatja egy megromlott üzleti, baráti vagy házastársi kapcsolat miatt tett feljelentés is. Az ellenőrzési eljárás során az adóhatóságnak is vannak kötelezettségei, amelyeket be kell tartania, az adózónak pedig érdemes tisztában lennie a jogaival, amelyeket az eljárás során érvényesíthet.

Külön cikkben bemutattunk egy konkrét esetet is, amikor a fordított áfa megítélése miatt keveredett jogi vitába az adózó a Nemzeti Adó- és Vámhivatallal (NAV). Az ügy végére a Kúria tett pontot.

Gyakran felmerülő kérdés, hogy befogadható-e egy frissen alapított cég vagy egy adóalanyként nem bejelentett magánszemély számlája, s jelent-e kockázatot felszámolás alatt álló cég számlájának befogadása. A kérdést körüljáró cikkünkben egy uniós bírósági esetről is beszámolunk.

Számos alkalommal szembesülnek a vállalkozások azzal a nehezen eldönthető kérdéssel, hogyan kell továbbszámolni az általuk közvetített szolgáltatásokat. A közvetítőnek nem feltétlenül ugyanazzal az áfamértékkel, ugyanazzal a teljesítési dátummal és ugyanabban az értékben, viszont változatlan tartalommal kell továbbszámolni az adott szolgáltatást.

Jövőre úgy kell átalakítani a számlázó programokat, hogy konkrét adóhatósági ellenőrzéskor egyszerűbb legyen az adatok lekérdezése. Cikkünkben az új technikai szabály tömegesen felmerülő kérdései közül foglalkoztunk néhányval.

Meghatározott feltételekkel az egyéni vállalkozók is érvényesíthetnek kisvállalkozói kedvezményeket. Összegyűjtöttük ezeket, továbbá azt is, hogy milyen szankciókkal jár, ha valaki megszegi a kedvezményre vonatkozó előírásokat.

Közvetített szolgáltatás: ezekre ügyeljen a besorolásnál!

Közvetített szolgáltatás esetén először a szolgáltató és a közvetítő, majd a közvetítő és a tényleges igénybe vevő között jön létre ügylet, amelyeket önmagukban, külön-külön kell vizsgálni és minősíteni. Miért ér-

dekes ez? Azért, mert a közvetítőnek nem feltétlenül ugyanazzal az adómértékkel (áfa), ugyanazzal a teljesítési dátummal és ugyanabban az értékben, viszont változatlan tartalommal kell továbbszámolni az adott szolgáltatást. A legnagyobb fejtörést annak bizonyítása okozza, hogy a közvetítő „nem adott hozzá semmit” a vásárolt szolgáltatás-hoz.

A közvetített szolgáltatás definíciója az áfa-törvény 15. paragrafusa szerint: „ha az adóalany valamely szolgáltatás nyújtásában a saját nevében, de más javára jár el, úgy kell tekinteni, mint aki (amely) ennek a szolgáltatásnak igénybevevője és nyújtója is”.

A közvetített szolgáltatás definíciója a számviteli törvény (Sztv.) 3. paragrafus (4) bekezdésének 1. pontja szerint „a gazdálkodó által saját nevében vásárolt és a harmadik személlyel (a megrendelővel) kötött szerződés alapján, a szerződésben rögzített módon részben vagy egészben, de változatlan formában továbbértékesített (továbbszámolt) szolgáltatás; közvetített szolgáltatásnál a gazdálkodó vevője és nyújtója is a szolgáltatásnak, a gazdálkodó a vásárolt szolgáltatást részben vagy egészben közvetíti úgy, hogy a megrendelővel kötött szerződésből a közvetítés lehetősége, a számlából a közvetítés ténye, vagyis az, hogy a gazdálkodó nemcsak a saját, hanem az általa vásárolt szolgáltatást is értékesíti változatlan formában, de nem feltétlenül változatlan áron, egyértelműen megállapítható”.

Közvetített szolgáltatás esetén két ügylet jön létre: először a szolgáltató és a közvetítő, majd a közvetítő és a tényleges igénybe vevő között. Ez igaz mind polgári jogi, mind adójogi értelemben. Mivel két ügyletről beszélünk, azokat önmagukban, külön-külön kell vizsgálni és minősíteni.

Miért érdekes ez? Azért, mert a közvetítőnek nem feltétlenül ugyanazzal az adómértékkel (áfa), ugyanazzal a teljesítési dátummal, ugyanabban az értékben, de változatlan tartalommal kell továbbszámolni az adott szolgáltatást (azaz a közvetítő nem „adhat hozzá”).

A nem feltétlenül azonos áfatartalom kitétel olyan esetekre vonatkozik, amikor például a továbbszámolt költség egyben járulékos költség is, így a közvetítőnél a bejövő és a ki-menő számlán más az áfatartalom.

A nem feltétlenül ugyanazzal a teljesítési dátummal kitétel is világos, gondoljunk csak a közüzemi számlák továbbszámolására, ahol a folyamatos teljesítés miatt mindkét ügyletnél a fizetési határidő a teljesítés napja.

A nem feltétlenül azonos értékben kitétel is egyértelmű: a közvetítőnek nem feltétlenül kell ugyanannyiért kiszámlázni a más javára vásárolt szolgáltatást, mint amennyiért vette. ►

Rendelje meg most kedvezményesen a HVG 2016-ös adókülönszámát!

4850 forint helyett most 4120 forint!

AJÁNLAT

Ami a legnagyobb fejtörést okozza – és a legnehezebb a könyvelők számára –, az annak bizonyítása, hogy a közvetítő „nem adott hozzá semmit” a vásárolt szolgáltatáshoz, azt valóban változatlan formában adta tovább. Ennek bizonyításához nem elég az, hogy a számla aljára ráírjuk, miszerint közvetített szolgáltatást tartalmaz. (Ezt egyébként a számla alaki és tartalmi kellékeiről rendelkező áfatörvény 169. paragrafusa sem írja elő, viszont mivel a Sztv. 3. paragrafusa (4) bekezdésének 1. pontja szerint a közvetítés tényének a számlából ki kell derülnie, ez magyarázza a kialakult gyakorlatot.)

Az adóhatóság általában ragaszkodik ahhoz, hogy a változatlan forma egyben azt is jelenti, hogy a számviteli kimutatásokban egy az egyben összerendelhetők legyenek a bejövő és kimenő tételek, a számlákon pedig külön soron szerepeljenek a közvetített és nem közvetített szolgáltatások.

Ez még rendben is lenne, de több olyan ügy ismert, amikor bíróság vagy az adóhatóság állást foglalt abban is, miszerint ha a bejövő szolgáltatást több végső igénybevevő között kell szétosztani, az nem történhet mutatók alapján felosztással akkor sem, ha a közvetlen hozzárendelés semmilyen más módon nem oldható meg.

A közelmúltban született egy Kúria-ítélet, amely az adóhatóságnak adott igazat egy olyan ügyben, amikor egy vásárcsarnok bérlejtje további (al)bérlet(ek)be adta a bérleményt, részekre osztva, de a bérleti díjak számításánál nem ugyanazt a metodikát követte, mint ahogy neki a bérbeadó számlázott. A szóban forgó esetben az adóhatóság szerint a változatlan formában való továbbértékesítés nem valósult meg, mivel azt részletekben adták tovább. Ezért az adóhatóság a bérlő önálló vállalkozási tevékenységének tekintette a bérbevételt és önálló ügyleteknek a további bérbeadásokat. Emellett a bérleti hányadokat sem fogadta el, nem beazonosíthatóknak minősítve azokat.

Ugyancsak a bérbeadót vette célba az adóhatóság a 24/2010 számviteli kérdésre adott válaszával – amelyből más tevékenységet végzők is okulhatnak.

Az adóhatósági válasz szerint „a külön mérőórával mért áram-, gáz- és vízfogyasztásnak a felhasznált mennyiség arányában történő továbbszámlázását a bérlők felé

anyagértékesítésként kell elszámlolni, az nem közvetített szolgáltatás.” A számviteli törvény 78. paragrafusának (5) bekezdése szerint az eladott anyagok bekerülési értékét az eladott áruk beszerzési értékeként kell elszámlolni.

A mért vízmennyiség alapján történő csatornadíj továbbszámlázása viszont lehet – az egyéb feltételek teljesülése mellett – közvetített szolgáltatás.

Az egyéb működési költségek esetében (például javítás, karbantartás, takarítás, biztonsági és recepciós szolgáltatás, a műszaki és az adminisztratív apparátus költsége, biztosítás stb.) – ha azoknak a bérlőnkénti elkülönítése nem oldható meg – jellemzően nem található olyan naturális vetítési alap, amellyel arányosan változnak a megkeresésben felsorolt költségek (az alapterület, a légköbméter nem tekinthető ilyennek). Ezért ezen körbe tartozó szolgáltatások számlázott összegeit a bérbeadónál jellemzően igénybe vett szolgáltatások költségeként, illetve költségmekenként kell elszámlolni, függetlenül attól, hogy a bérbevevőkre továbbszámlázák-e vagy sem.

Véleményem szerint az adót (az építményadót, telekadót) nem lehet továbbszámlázni, az adó nem termék, nem szolgáltatás. Az építményadó fedezetét az előbbi bekezdés szerinti – működési, üzemeltetési – szolgáltatás számlázott árbevétele kell, hogy biztosítsa.

A mért adatok alapján a tényleges teljesítés alapján, a működési, üzemeltetési szolgáltatás – évenként előre meghatározott értéken – havonta számlázható. Ha a tényadatok (ez csak a működési, üzemeltetési szolgáltatásnál képzelhető el) alapján érdemi eltérés mutatkozna az év végén, akkor a különbözet helyesbítőszámlával rendezhető.

Ha a bérelt ingatlan csak egy részét adja albérlésbe a társaság, akkor az albérlésbe adott ingatlanrész vonatkozásában, a külön mérőórával mért áram-, gáz- és vízfogyasztásnak a felhasznált mennyiség arányában továbbszámlázott értékét (azaz a felhasznált energiahordozók értékéből csak a továbbszámlázott összeget) az eladott áruk beszerzési értékeként számolja el a társaság.

Hogy a szófukar törvényi helyek értelmezése megfelel-e a Kúria vagy a NAV fenti álláspontjának, azt lehet vitatni, de ha alaposan fel akarunk készülni egy adóellenőrzésre, nem árt, ha minden közvetített

szolgáltatásnak minősített tételt alaposan és körültekintően azonosítunk, megfeleltetünk és dokumentálunk.

Szűts Veronika, igazságügyi adó- és járulékszakértő, TaxMind Kft.

Áfalevonási jog, ha új vagy felszámolás alatti cégtől jön a számla

Befogadható-e egy frissen alapított cég számlája vagy egy magánszemélyé, ha az nem jelentkezett be adóalanynak? Jelent-e kockázatot felszámolás alatt álló cég számlájának befogadása? Az útmutató mellett uniós bírósági esetről is beszámolunk.

A NAV 3012/2015. számú útmutatója részletesen foglalkozik e kérdésekkel. Az útmutató abból indul ki, hogy az adólevonási jog érvényesítésének alapvető feltétele, hogy a számlát létező, valós adóalany állítsa ki.

Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (áfatörvény) 5. paragrafusának (1) bekezdése alapján az adóalany az a jogképes személy vagy szervezet, aki (amely) saját neve alatt gazdasági tevékenységet folytat, tekintet nélkül annak helyére, céljára és eredményére. Az érintett személy jog- és cselekvőképességét személyes joga alapján kell elbírálni, azonban ha személyes joga alapján nem lenne jog- és cselekvőképesség, de a magyar jog alapján igen, akkor jog- és cselekvőképességnek minősül az áfatörvény tekintetében.

Gazdasági tevékenységnek az áfatörvény 6. paragrafusa értelmében valamely tevékenység üzletszerű, illetve tartós vagy rendszeres jelleggel történő folytatása minősül, amennyiben az ellenérték elérésére irányul, vagy azt eredményezi, és annak végzése független formában történik. Gazdasági tevékenység köré tartozik különösen a termelésre, forgalmazásra irányuló ipari, mezőgazdasági és kereskedelmi tevékenység, valamint az egyéb szolgáltatói tevékenység, ideértve a szellemi szabadfoglalkozásként folytatott tevékenységeket is.

Figyelemmel a természetes és a jogi személy eltérő jogképességére is, a NAV-útmutató eltérően kezeli a számlakibocsátó minősítését attól függően, hogy természetes, ►

adózána

ELŐFIZETŐINK ELÉGEDETTSÉGE A BIZONYÍTÉK:

„Kedvező ár, hiteles szakmai támogatás – Válassza továbbra is az Adózónát!”

PIHENJE KI AZ ÉV FÁRADALMAIT, NYERJEN WELLNESS HÉTVÉGÉT!

RÉSZLETEK

vagy jogi személyről van-e szó. Tekintettel arra, hogy a társaságok jogképességére a Ptk. (Gt.) szabályai vonatkoznak, az útmutató arra a következtetésre jut, hogy a számlakibocsátóként feltüntetett társaság jogalanyisága a Ptk. (Gt.) szabályai és a cégbíróági nyilvántartás adatai alapján bírálható el.

JOGI SZEMÉLYEK ADÓALANYISÁGA

Frissen alapított cégek adóalanyisága

A fentiekből adódóan a magát gazdasági társaságként feltüntető számlakibocsátó nem minősülhet adóalanynak, ha a cégbíró-sághoz nem nyújtott be bejegyzési kérelmet. A cégnilvántartásba történő bejegyzését kérő cég a nyilvántartásbavételi kérelem benyújtásával egyidejűleg teljesíti az adóhatósághoz való bejelentkezési kötelezettségét is.

A cég adószámának megállapítása esetén az adóhatóság értesíti a cégbíró-ságot a cég adószámáról, ezt az értesítést követően a cégbejegyzési kérelem adatai bejegyzésre kerülnek a cégjegyzékbe – „bejegyzés alatt” megjegyzés feltüntetésével. Tehát a bejegyzéskor van egy olyan – rövid – periódus, amikor a cég már kérte bejegyzését, de adószámot még nem kapott.

Ugyanakkor az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) 16. paragrafusának (1) bekezdése alapján adóköteles tevékenységet csak adószámmal rendelkező adózó folytathat. Ebből az adóhatóság arra a következtetésre jut, hogy az adószám megszerzése előtt kibocsátott számla nem alkalmas adólevonásra (megjegyzendő: ez esetben az a feltétel sem teljesül, hogy a számla tartalmazza a kiállító adószámát, ami szintén hibás számlát jelentene).

Ezzel szemben a cégbejegyzési eljárás időtartama alatt a társaság a saját nevében kötelezettségeket vállalhat, üzletszerű gazdasági tevékenységet folytathat az adószám megállapítását követően. A társaság ezen előtársasági időszakban kibocsátott számláján feltüntetett előzetesen felszámított adó főszabályként levonható, attól függetlenül, hogy a bejegyzési kérelmet a cégbíró-ság esetleg elutasítja. Attól az időponttól kezdődően viszont, hogy a cég bejegyzési kérelmét jogerősen elutasították, a cég nem jogosult arra, hogy saját nevében gazdasági tevékenységet folytasson, így az esetlegesen kiállított számlája adólevonásra nem jogosít.

A fentiekre tekintettel a „bejegyzés alatt” toldattal jelölt számlánál érdemes ellenőrizni a számla kibocsátásának dátumát.

Felszámolás, a cégjegyzékből való törlés

Nem tekinti az adóhatóság létező adóalany által kiállított számlának azt az esetet, amikor a felszámolás alatt álló társaság nevében

a felszámoló – erre vonatkozó – felhatalmazása nélkül más állít ki (jogosulatlanul) számlát, mivel a felszámolás kezdő időpontjától a gazdálkodó szervezet vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatot csak a felszámoló tehet.

Ha a számlák kiállítására a felszámolási eljárás megindítását követően került sor úgy, hogy a felszámoló biztos a gazdasági tevékenység végzésére nem adott engedélyt, a társaság nevében bizonylatot, számlát nem állított ki és erre nézve másnak sem adott meghatalmazást, a nevében kiállított számlák, illetve megkötött szerződések érvénytelenek.

Érdemes tehát a cégnilvántartás alapján nyomon követni, hogy a szállító nem áll-e felszámolás alatt. Ha felszámolás alatt áll, akkor fontos ellenőrizni, hogy a számlát a felszámoló biztos vagy az arra általa meghatalmazott állította-e ki (és utóbbi esetben elkérni a felszámoló biztos által adott meghatalmazást).

A felszámolás kapcsán érdemes megjegyezni, hogy az áfatörvény 142. paragrafusa alapján fordított adózás alá esik a felszámolás alatt álló adóalany által kiállított számla, ha annak tárgya vállalkozásban használt tárgyi eszköz értékesítése, vagy a teljesítésekor érvényes szokásos piaci árát tekintve 100 ezer forintot meghaladó termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás.

A gazdasági társaság a cégjegyzékből való jogerős törlése esetén nem minősül létező jogalany, így adóalany sem.

TERMÉSZETES SZEMÉLYEK ADÓALANYISÁGA

Az útmutató alapján a természetes személy saját nevében folytatott gazdasági tevékenysége alapján adóalany, minősül, függetlenül attól, hogy adott esetben nem rendelkezik érvényes vállalkozói igazolvánnyal, illetve az egyéni vállalkozók nyilvántartásában, és így az adóhatóság nyilvántartásában sem szerepel. A természetes személy akkor is adóalany, minősül, ha az adóhatóság megszűntként tartja nyilván.

Az ilyen magánszemélytől befogadott számla általános forgalmi adója főszabályként levonható lehet, feltéve, ha

- a számlán szereplő adatok alapján a magánszemély beazonosítható, és vállalkozói minőségben járt el,
- a magánszemély adóalanyisága a gazdasági tevékenység folytatása révén megállapítható,
- a kibocsátott számlán szereplő gazdasági esemény nem vitatott módon a számlán szereplő felek között teljesült.

Az Európai Unió Bíróságának gyakorlata

Érdemes összevetni a fentiekben leírt jogértelmezést az Európai Bíróság nemrég

kiadott ítéletével, a PPUH Stehcamp (C-277/14. számú ügy) ügyben.

Az érintett ügyben a belga adóhatóság részben arra való hivatkozással tagadta meg az adólevonási jogot, hogy a vonatkozó számlákat kiállító Finnet sp. z. o. o. nem létező gazdasági szereplő és a számlakibocsátó személye ténylegesen nem beazonosítható. Az adóhatóság ezt az értékelését arra alapozta, hogy a társaság nem szerepelt a hozzáadottértékadó-nyilvántartásban.

Ugyanakkor a PPUH Stehcamp azzal érvelt, a számlakibocsátótól cégjegyzékkivonat, adóazonosító számot és statisztikai azonosítószám kiadásáról szóló tanúsítványt kapott. Az esetben valójában az volt az eldöntendő kérdés, hogy a számlakibocsátó adóalanyisága objektív körülmény-e, vagy a levonási joghoz elégséges-e a számla befogadójának jóhiszeműsége a tekintetben, hogy a számla kibocsátója adóalany.

Az Európai Bíróság az adóalany fogalmát tágran, ténykérdésekre alapozva határozta meg, az irányelv értelmében adóalany az a személy, aki a termelők, kereskedők, illetve szolgáltatók gazdasági tevékenységét önállóan végzi. Bár az irányelv előírja az adóalanyként folytatott tevékenység megkezdésének, módosításának vagy megszüntetésének bejelentését, de ezen bejelentés nem lehet feltétele az adóalany minőség elismerésének.

Az adóköteles tevékenység megkezdésének a bejelentésére irányuló kötelezettségnek a Finnet általi esetleges elmulasztása nem befolyásolhatja a számlabefogadó levonási jogát. Továbbá a Finnet azon képességének esetleges hiánya, hogy a szóban forgó termékkel jogilag rendelkezzen, nem zárhatja ki a termékek értékesítését, mivel a terméket ténylegesen átadták a PPUH Stehcamp-nek.

Az Európai Bíróság az ügyben úgy határozott, hogy az adólevonási jog megtagadása elmentés a 6. afáirányelvvel, kivéve, ha az adóhatóság bizonyítani tudja, hogy az adóalany tudta vagy tudnia kellett volna, hogy az említett értékesítés hozzáadottértékadócsalás részét képezi.

Bartha László, adójogi szakjagász

Ellenőrzi az adóhatóság? Rettegés helyett inkább éljen a jogaival!

Az adóhatósági ellenőrzés sokunkat érinthet, függetlenül attól, hogy vállalkozunk, vagy sem, van-e bevallási kötelezettség alá eső jövedelmünk, vagy nincs. Az adóellenőrzést akár egy ingatlan vagy egy nagyobb értékű gépjármű vásárlása is ►

Topsoft Rendszerház Zrt.
1027 Bp., Kapás utca 11-15.
Telefon: 457-9200,
telefax: 457-9201,
e-mail: topsoft@topsoft.hu,
homepage: www.topsoft.hu

26 ÉVE TÖRETLENÜL ÜGYFELEINK SZOLGÁLATÁBAN!!!

**WINDOWS XP-, WINDOWS 7-, WINDOWS 8- KÖRNYEZETBEN
ORACLE és MS-SQL adatbázison, önálló gépen is.**

TOPINFO

Integrált vállalati információs rendszer

MODULOK

- Pénzügy – számvitel – tervezés – mérleg
- Elektronikus számlázás
- Termelés – kereskedelem – áruforgalom – készletkönyvelés – teljes körű termékdíj-kezelés
- Szerződés-nyilvántartás, archiválás
- Beruházás – tárgyi eszköz-nyilvántartás
- Bér- és adóelszámolás, tb, munkaügy
- Gépkocsi-elszámolás
- Vezetői információ – kontrolling
- TOPDESK ügyfélszolgálati rendszer

az alábbi kapcsolódó célrendszerekkel kiegészülve:

- **EKAER:** Elektronikus Közúti Áruforgalmi Ellenőrző Rendszer magyarországi és EU-n belüli fuvarozóknak
- **PTGSZLA:** Készlettel összekötött online pénztárgép használatra kötelezettek részére
- **VEZÉNYLÉS:** Csoportos vagy egyéni munkaelrendelés, több havi munkaidő-keret elszámolása

WEBES ALKALMAZÁSOK

- webáruház,
- jelenlét-nyilvántartás, szabadságengedélyezés
- cafeteria
- számlalekérdés
- vezénylés

Magas szintű követelmények, innovatív fejlesztés

kiválthatja. De okozhatja egy megromlott üzleti, baráti vagy házastársi kapcsolat miatt tett feljelentés is.

Az ellenőrzési eljárás során az adóhatóságnak is vannak kötelezettségei, amelyeket be kell tartania, az adózónak pedig vannak jogai, amelyeket az eljárás során érvényesíthet! A legfontosabbak közül ismertetünk most néhányat.

Iratpótlás és nyilatkozattétel

Az ellenőrzés megindításáról tájékoztató levélben az adóhatóság egyúttal bekéri az ellenőrzéshez szükséges bizonylatokat, nyilvántartásokat. Az ellenőrzés alá vont időszak sokszor több évet érint. Az akár ötévnyi iratanyag összegyűjtése, előkeresése nem kis feladat.

Jó, ha az adózó tisztában van vele, hogy az iratok átadására vonatkozóan lehetősége van további határidőt kérni. Az adózás rendjéről szóló törvény (Art.) 95. paragrafusának (4) bekezdése alapján, ha adózó iratai rendezetlenek, akkor az adóhatóság megfelelő határidő tűzésével engedélyezheti, hogy az adózó iratait, nyilvántartásait a jogszabályokban foglalt előírásoknak megfelelően rendezze, pótolja, javítsa.

Az iratok pótlására érdemes ilyenkor 30-45 napos határidőt kérni. Ezt általában az adóhatóság engedélyezi is, tekintettel arra, hogy a több évnnyi iratanyag összeállításánál ez nem is olyan hosszú idő.

Az iratok begyűjtése mellett az adóhatóság az ellenőrzés alatt különböző nyilatkozatokat kérhet, az adózót beidézi hivatali helyiségébe személyes nyilatkozattételre. A nyilatkozattételre vonatkozó idézések olyan jogszabályi hivatkozásokat tartalmaznak, amelyek a megjelentést elmulasztó adózóra nézve különböző szankciókat helyeznek kilátásba.

A magas összegű bírságok sokszor megijeszítik az adózókat, akik félelmükben felkészületlenül jelennek meg az adóhatóság előtt, ahol egy segítőkész revizor biztatására már homályos emlékeik alapján nyilatkozatot tesznek. Ezek a nyilatkozatok később csak igen ritkán módosíthatók. Az eljárás során az egymással ellentmondó nyilatkozatokat nem fogják elfogadni. Így például az évek távlatából hibásan nyilatkozott dátum miatt is állapíthat meg később a revízió adóhiányt és vethet ki bírságot.

Ezért jó, ha az adózó tudja, hogy ha ügyfélként idézik nyilatkozattételre, akkor nem köteles nyilatkozatot tenni (Ket. 51. §)! Illetve, ha kéri, írásban is nyilatkozhat. (Fontos kitétel, hogy a nyilatkozat megtagadására az adózónak csak akkor van lehetősége, ha az adóhatóság ügyfélként idézte.)

Figyelemmel kell lenni arra is, hogy ha az

adózó egyáltalán nem nyilatkozik, akkor az adóhatóság a rendelkezésére álló adatok alapján tesz megállapítást. Így a nyilatkozattétel általában az adózó érdeke is. Ám nem mindegy, hogy azt hogyan, milyen körülmények között teszi. Az egész eljárás kimenetelére meghatározó lehet egy elszett, elhibázott nyilatkozat.

A tényállás tisztázása

Az adóhatóság a vonatkozó jogszabályok alapján köteles teljes körűen feltárni a tényállást és bizonyítani azon körülményeket, tényeket, amelyek megalapozzák a megállapításait, az alkalmazott szankciókat és eljárásokat. Az adóhatóság a tényállás tisztázása során az adózó javára szolgáló tényeket is köteles feltárni.

Ha a bizonyítás során az adózó más adózót is érintő kölcsönre vagy egyéb ügyletre hivatkozik, az adóhatóság az érintett más adózónál a kapcsolódó vizsgálatot haladéktalanul köteles elrendelni. Az adóhatóságnak a kapcsolódó vizsgálat elrendelésére vonatkozóan nincs mérlegelési lehetősége. A vizsgálatot – amennyiben azt az Art. 108. paragrafusának (9) bekezdése nem zárja ki – le kell folytatni.

Az adóhatóság gyakran mégis megkezdik a kapcsolódó vizsgálat elrendeléséről. A revizorok ugyanis az elévülési idő szorításában annyira sietnek a határozathozattal, hogy a szükséges bizonyítási eljárásokat nem folytatják le. Ez súlyos eljárási hiba. Az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint a tényállás tisztázása érdekében az adóhatóság nem mellőzheti a kapcsolódó vizsgálat elrendelését, kivéve azt az esetet, ha az adózók bevallása vagy egy korábbi ellenőrzés eredménye az adózók nyilatkozatát alátámasztja, illetve, ha a törvény egyéb rendelkezése a kapcsolódó vizsgálat elrendelését kifejezetten kizárja.

Értesítés becslésről

Az adóhatóságnak a becslési eljárás alkalmazása esetén szigorú tájékoztatási kötelezettsége van. A becslést a vizsgálat ellenőrzési szakaszában kell közölni és tájékoztatni kell az adózót a becslés szabályairól. Az adóhatóságnak kell felhívnia az adózó figyelmét arra, hogy a becslési eljárás alkalmazásával a bizonyítási teher megfordul és már az adózónak kell bizonyítani. Éppen ezért a becslés alkalmazásáról nem elegendő a jegyzőkönyvben értesíteni az adózót. Az értesítést még a jegyzőkönyv kiállítását megelőzően úgy kell megtenni, hogy az adózónak lehetősége legyen a bizonyításra.

A becslésről szóló tájékoztatás elmaradása csorbítja az adózó jogát, és ez olyan nagy-

mértékű eljárási hibát jelent, amely önmagában megkérdőjelezi az eljárás jogszerűségét. Ennek ellenére gyakran előfordul, hogy a revizor megelégedik az értesítésről.

Méltányosság gyakorlása

Az adózás rendjéről szóló törvény alapelveként írja elő, hogy az adóhatóság köteles méltányosan eljárni és ha a törvényben meghatározott feltételek fennállnak, az adótarozást mérsékelni, illetve fizetési könnyítést engedélyezni.

A méltányosság elve általános érvényű, amelyet az adóhatóság valamennyi eljárása során, azoknak minden szakaszában köteles alkalmazni, ha a törvény lehetővé teszi és a jogszabályi feltételek fennállnak.

Ha az adóhatóság az ellenőrzési eljárás következményeként szankciót alkalmaz, akkor annak megállapítását köteles megindokolni. Az indoklásban arra is ki kell térnie, hogy milyen körülmények miatt élt, vagy nem élt a méltányosság lehetőségével.

Az adóhatóság már az első fokú határozatban köteles a bírság mértékének meghatározásakor figyelembe venni az eljárás során feltárt azon körülményeket is, amelyek a bírság mérséklését indokolják. Mérséklésre adhat okot, ha az adózó, illetve intézkedő képviselője, alkalmazottja, tagja vagy megbízottja az adott helyzetben a tőle elvárható körültekintéssel járt el.

Mind az adóbírság, mind a mulasztási bírság kiszabásánál az eset összes körülményét mérlegelve kell meghatározni a bírság mértékét, vagy dönteni a bírságkiszabás mellőzéséről. Figyelembe kell venni az adóhiány nagyságát, keletkezésének körülményeit, az adózó jogellenes magatartásának (tevékenységének vagy mulasztásának) súlyát, gyakoriságát.

Sajnálatos módon nagymértékben ellenkezik ezzel az adóhatóság jelenlegi gyakorlata, miszerint az esetek többségében – tekintet nélkül az adóhiány csekély mértékére, a keletkezésének körülményeire vagy éppen az adózó múltjára – a maximális 200 százalékos bírságot szabják ki.

Eltérő megítélés tilalma

Fontos, hogy az idén bekerült az Art. alapelvei közé egy új bekezdés, amely megtiltja az adóhatóságnak, hogy ugyanazon jogügyletet adózónként eltérően ítélje meg. Az alapelvek következőképpen hangzik:

„Az adókötelezettséget érintő jogviszony (szerződés, ügylet) alanyainak ellenőrzése során ugyanazt a vizsgálattal érintett és már minősített jogviszonyt az adóhatóság nem minősítheti adózónként eltérően, a jogviszony egyik alanyánál tett megállapításait hivatalból ►

köteles figyelembe venni a jogviszony másik alanyának ellenőrzése során” [1. § (3a)].

Az új passzus általános felháborodást keltett, mivel olyan helyzetet teremt, amelyben egy korábbi téves megállapítás alapján sújthatják jogkövetkezmények a jóhiszemű adózót még akkor is, ha ő maga a jogügylettel kapcsolatban minden tekintetben megfelelően járt el.

Másrészről viszont a törvényváltozás az adóhatóságot is kötelezi. Ha az adóhatósági ellenőrzés egyes szállítói számlák esetén kétségbe vonja a gazdasági esemény valódiságát, és ezért nem fogadja el a számlák költségként való elszámolását, illetve az áfa levonásba helyezését, akkor az adózó felkeresheti a számlák kibocsátóit, hogy előzőleg volt-e náluk adóellenőrzés ugyanazon időszak vonatkozásában. Ha az adóhatóság a beszállítót már ellenőrizte és ugyanazon számlákat nála nem kifogásolta, bevételként elfogadta, a fizetendő áfát a jegyzőkönyvben, határozatban nem módosította, akkor az ott elfogadott számlát a vevőnél sem minősítheti másképp.

Adóhatósági ellenőrzésnél fontos tisztában lenni a jogainkkal, lehetőségeinkkel. Nem árt tudni, hogy az adóhatóságnak milyen bizonyítási, tájékoztatói és egyéb kötelezettségei vannak. A vonatkozó jogszabályok ismerete sok kellemetlenségtől és esetleges hátrányos megállapításoktól mentheti meg az adózót. A nem megfelelő eljárásra, tájékoztatásra időben reagálni kell. Aki nem rendelkezik megfelelő ismeretekkel, annak ajánlott már a megbízólevél kézhez vételekor adójogi eljárásokban jártas jogi képviselő segítségét igénybe venni.

**dr. Szeiler Nikolett ügyvéd,
adótanácsadó**

Fordított áfa: ezt elbukta a NAV

A fordított áfa megítélése miatt keveredett jogi vitába az adózó a Nemzeti Adó- és Vámhivatallal (NAV). Az ügy végére a Kúria tett pontot.

A felperes fő tevékenysége szerint épületasztalos ipari termékek gyártásával foglalkozik. Az adott jogügyletekhez kapcsolódó számlákat az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (áfatörvény) 142. paragrafus (1) bekezdésének b) pontja alapján a fordított adózás szabályai szerint állította ki, azokon áthárított adót nem szerepeltetett.

A partnerrel kötött szerződések alapján nyílászárók gyártása és azok beépítése volt a feladata a megrendelő által meghatározott helyszínen. A szerződések tartalmazták, hogy az épületek felújítási munkái építési engedély-kötelesek, illetőleg az áfa megfizetése a fordított adózás szabálya szerint történik.

Az adóhatóság határozatával megállapította, hogy a felperes nem alkalmazhatta volna a fordított adózás szabályait, annak nem állnak fenn a törvényi feltételei. A felek megállapodása elsődlegesen nyílászárók legyártására és értékesítésére irányult, a kapcsolódó szállítási és beépítési szolgáltatás csupán a termékértékesítés megvalósulását szolgálta, a fő ügylet a termékértékesítés volt, a szolgáltatásnyújtás ebbe beleolvadt, osztozott annak adójogi sorsát, azaz a számlát áthárított áfatartalommal kellett volna kiállítani.

A felperes keresete nyomán eljáró elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, lényegében osztva az alperes jogi álláspontját. A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, részletesen kifejtve, hogy a jogügylet minden tekintetben megfelelt az áfatörvény releváns rendelkezésének.

A felülvizsgálati eljárásban a Kúria az elsőfokú ítélet és az alperes határozatát hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte. A Kúria rögzítette, hogy adójogi szempontból nem volt indokolt a szerződés tartalmát másképpen értékelni, mint amire a felek akarata irányult, illetve a döntést nem lehetett fikcióra építeni.

Az ügy összes körülményei alapján a Kúria egyértelműen megállapította, hogy az áfatörvény 142. paragrafus (1) bekezdésének b) pontjában foglalt speciális feltételek hiánytalanul fennálltak a fordított áfa alkalmazásához. Az ügyletben a domináns elem a szolgáltatási elem volt. Az, hogy a beépített ablak, mint tárgy tényleges értéke meghaladta a szerelés költségét, nem bír jelentőséggel.

A szerződéses cél mibenléte és megvalósítása a releváns szempont az ügy megítélésénél. A felek szándéka nem egy tárgy adásvételére irányult, hanem egy építési engedély-köteles munka során, konkrét helyen és konkrét épületben történő nyílászáró elhelyezésére, gyakorlatilag az épületek ablakokkal való ellátására, annak szakszerű beszerelésére. Erre tekintettel nem volt jogellenes a fordított áfa alkalmazása, emiatt nem lehet adófizetési kötelezettséggel sújtani a felperest.

Adózána.hu

AJÁNLÓK:

Fuvarozók, figyelem! Minden egy helyen a munka- és pihenőidőről

Kiterjedt hazai, illetve európai uniós normarendszer szabályozza a közlekedésben, ezen belül a közúti közlekedésben dolgozók munka- és pihenőidejét. Cikkünkben részletesen bemutatjuk a fuvarozásban tevékenykedőkre vonatkozó előírásokat.

A magyarországi szabályok közül a legfontosabb a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény, valamint a munka törvénykönyve (Mt.), utóbbi, mint kiegészítő szabály. Érvényesül ugyanis az az általános jogelv, hogy az általános és a speciális szabály viszonyában a speciális szabály a mérvadó. A közúti közlekedésben dolgozók munka- és pihenőidejére vonatkozó előírások ellenőrzésére pedig a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény, mint általános szabály, valamint a 66/2007. kormányrendelet és a 156/2009. kormányrendelet speciális szabályként vonatkoznak. Utóbbiak együttesen alkalmazandóak.

A nemzetközi jogforrások közül a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok összehangolásáról szóló 2006. március 15-ei 561/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, valamint a közúti szállításban utazó tevékenységet végző személyek munkaidő-szervezéséről szóló 2002/15/EK irányelv az irányadók.

A vezetési időre, a megszakításra és pihenőidőre vonatkozóan a 2001. évi IX. törvénnyel kihirdetett, a nemzetközi közúti fuvarozást végző járművek személyzetének munkájáról szóló Európai Megállapodás (AETR) is tartalmaz szabályokat. Az egyes jogforrások összehangolása megtörtént, azok nagyjából azonos szabályokat írnak elő, illetve egymást kiegészítik.

A részletes szabályokat lefektető 561/2006/EK rendelet áruszállításban a 3,5 tonna feletti járművek esetén, a jármű nyilvántartásba vételének helyétől függetlenül végzett, a közösségen belül, illetve a közösség, Svájc és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodást aláíró országok között alkalmazandó. Az AETR-megállapodás pedig az említett területeken kívül folytatott nemzetközi közúti szállítási tevékenységekre vonatkozik. Az említett jogforrások ugyanakkor egymás szabályozására is több alkalommal hivatkoznak.

dr. Kéri Ádám, jogi szakértő

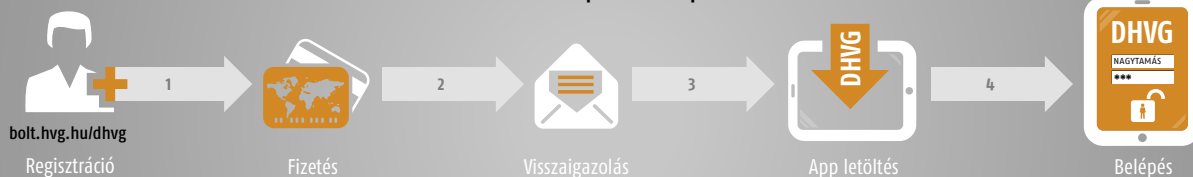
A teljes cikket itt olvashatja el:

<http://adozona.hu/munkajog/Fuvarozok>

HVG - ELŐFIZETÉS DIGITÁLISAN IS!

Előfizetés lépésről lépésre:

bolt.hvg.hu/dhvg-elofizetes

Meg kell újítani a számlázó programot

Jövőre úgy kell átalakítani a számlázó programokat, hogy egy konkrét adóhatósági ellenőrzéskor egyszerűbb legyen az adatok lekérdezése. Az új technikai szabály tömegesen felmerülő kérdései közül foglalkozunk néhányával.

Az adózási adminisztráció bővítésének, illetve az adózási folyamatokról való hatósági információs rendszer kiépítésének új szakaszához érkezünk jövőre, amikor is már csak olyan számlázó programot lehet használni, amely rendelkezik „adóhatósági ellenőrzési adatszolgáltatás” funkcióval. Az előző években tanúi voltunk az online pénztárgépek kötelezővé tételének, majd ezt követően be kellett jelenteni az elektronikus és online számlázási programokat az adóhatósághoz.

Ezután elhangzott olyan nyilatkozat is, amely szerint a kormányzat már dolgozik azon, hogy be lehessen kötni a cégek számlázórendszereit is az adóhivatalhoz, amely így megakadályozná az adócsalásokat.

Jövőre egyelőre ebből annyi valósul meg, hogy át kell alakítani a számlázó programokat az előbb hivatkozott kiegészítő funkcióval, amely még nem teremti meg a folyamatos adatátvitelt az adóhatóság felé, de a konkrét ellenőrzéskor meggyorsítja és leegyszerűsíti a lekérdezést az adott adatstruktúrával.

Cikkünkben ennek, az inkább technikainak tűnő új szabálynak a tömegesen felmerülő kérdései közül foglalkozunk néhányával, bár az előző évek folyamatait tekintve jelentős tartalmi változásokat láthatunk.

Szolnoki Béla, adószakértő, könyvvizsgáló

A teljes cikket itt olvashatja el:

http://adozone.hu/altalanos/Meg_kell_ujitani

Így érvényesíthet kisvállalkozói kedvezményt az egyéni vállalkozó

Meghatározott feltételekkel az egyéni vállalkozók is érvényesíthetnek kisvállalkozói kedvezményeket. Összegyűjtöttük ezeket, továbbá azt is, hogy milyen szankciókkal jár, ha valaki megszegi a kedvezmény előírásait.

A kisvállalkozói kedvezmény érvényesítésének lehetőségéről a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (szja-törvény) 49/B paragrafusa rendel-

kezik. E kedvezménnyel azok az egyéni vállalkozók élhetnek, akik az szja-törvény hatálya alatt a vállalkozói személyi jövedelemadó megállapítására vonatkozó rendelkezések szerint állapítják meg a jövedelmüket, egyszerűbben fogalmazva, akik a bevételükkel szemben a költségeiket tételesen számolják el. E kedvezmény összegével az egyéni vállalkozásból származó bevételt lehet csökkenteni az előírt feltételek teljesítése esetén.

A kedvezményt a 250 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató egyéni vállalkozó érvényesítheti, és az összege nem lehet több évi 30 millió forintnál, de legfeljebb a vállalkozói bevételnek a vállalkozói költséget meghaladó részénél.

A kisvállalkozói kedvezmény alapjául a vállalkozási tevékenységet közvetlenül szolgáló, korábban üzembe nem helyezett (tehát új), kizárólag üzemi célú egyes tárgyi eszközök, nem anyagi javak adóévi együttes beruházási költsége (ideértve az ilyen eszköz beszerzésére, előállítására fordított, az adóévben költségként elszámolt kiadást is), továbbá a vállalkozói tevékenységet közvetlenül szolgáló ingatlan adóévben felmerült, az értékcsökkenési leírás alapján növelő kiadásként elszámolt felújítási költsége szolgál. (A felújítási költséget az egyéni vállalkozó – választása szerint – egy összegben is elszámolhatja a tárgyévi költségei között, de ez utóbbi esetben a felújítási költség nem része a kisvállalkozói kedvezmény alapjául szolgáló kiadásoknak.)

A kisvállalkozói kedvezmény alapjául szolgáló beruházási költség fogalmát az szja-törvény 3. paragrafusának 54. pontjában foglalt értelmező rendelkezés határozza meg. Az e törvény szerint költségként elismert, igazolt tárgyi eszköz, nem anyagi javak üzembe helyezése érdekében az üzembe helyezésig felmerült, az előírt nyilvántartásban feltüntetett kiadás minősül beruházási költségnek, amely lényegében a beszerzési árat jelenti. Beszerzési árnak a számla szerinti ár, saját előállítás esetén pedig az anyagköltség és a mások által végzett munka számlával, számlákkal igazolt összege minősül.

Nincs tehát jelentősége annak, hogy az egyéni vállalkozó támogatásból vagy hitel igénybevételével vásárolja meg a kisvállalkozói kedvezmény alapjául szolgáló tárgyi eszközt. E kiadások közé kell sorolni azokat a tárgyi eszközöket is, amelyek egyedi beszerzési ára 100 ezer forint alatt van.

Lepsényi Mária

A teljes cikket itt olvashatja el:

http://adozone.hu/szja_ekho_kulonado

Nyugdíj miatti kereseti korlát: így számít a külföldi jövedelem

Egyes tb-ellátások csak akkor folyósíthatók, ha a jogosultnak egyáltalán nincs biztosítási jogviszonya, illetve keresete, munkaideje nem halad meg egy meghatározott mértéket. Összefoglaltuk a külföldön szerzett keresetekre vonatkozó szabályokat.

A nyugdíjazással, korhatár előtti ellátással vagy éppen a megváltozott munkaképességű személyek pénzbeli ellátásaival összefüggő keresőtevékenységre vonatkozó korlátozások többé-kevésbé közzismertek. Nagyobb a bizonytalanság viszont abban az esetben, ha az érintettek nem idehaza, hanem más országban vállalnak munkát.

Kezdjük a nyugdíjazással. A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) egyértelműen rendelkezik arról, hogy azon a napon, amelyről kezdődően az öregségi nyugdíjat megállapítják, az igénylő az 1997. évi LXXX. törvény (Tbj.) 5. paragrafus (1) a)–b), illetve e)–g) pontja szerinti biztosítási kötelezettséggel járó jogviszonyban nem állhat.

Ez a szabály alkalmazandó akkor is, ha az érintett biztosítási jogviszonya nem idehaza áll fenn. A Tny. 18. szakaszának (4) bekezdése ugyanis megerősíti, hogy az a személy sem jogosult öregségi teljes nyugdíjra, aki

- az uniós rendletek hatálya tartozik,
- EGT-államban, vagy a szociálpolitikai (szociális biztonsági) egyezmény hatálya alá tartozik (ha csak az egyezmény eltérően nem rendelkezik), és
- a szerződő államban a Tbj. 5. paragrafus (1) bekezdésének a)–b) és e)–g) pontja szerinti biztosítással járó jogviszonynak megfelelő jogviszonyban áll.

Például, ha az igénylő Németországban (EGT-tagállam) vagy esetleg Ukrajnában („egyezményes” állam) munkaviszonyban áll azon a napon, melytől a nyugellátását kéri, igényét elutasítják. Ugyanakkor például kuvaiti munkavégzése nem érinti jogosultságát.

Arra vonatkozóan viszont nem találunk utalást sem utalást sem a Tny. törvényben, sem pedig a korhatár előtti ellátásról szóló törvényben, hogy vajon figyelembe kell-e venni az éves kereseti korlát (a minimálbér 18-szorosa) számításánál a külföldön szerzett jövedelmet, amely Magyarországon nem képezi nyugdíjárulék alapját. A hazai jogszabályi hely hiánya azonban nem azonos a nemleges válasszal.

Széles Imre,

társadalombiztosítási szakértő

A teljes cikket itt olvashatja el:

http://adozone.hu/tb_jarulekok_nyugdij/tb

KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK

Iparüzési adó bérelt telephelyen

Egy vállalkozás a székhelytől eltérő telephelyen bérel raktárhelyiséget, ahol csak raktározási tevékenységet végez. Be kell-e jelenteni ezt a telephelyet a cégbíróságon, illetve be kell-e jelentkezni az adott telephelyen az iparüzési adó hatálya alá?

SAKÉRTÖNK VÁLASZA

A telephely fogalmát a különböző törvényeink eltérő tartalommal határozzák meg, így előfordulhat, hogy a vállalkozás által használt helyiség az egyik törvény értelmében telephelyként funkcionál, míg más jogszabály szerint nem.

Alapvetően a 2006. évi V. törvény (cégtörvény) határozza meg, hogy egy vállalkozás által használt helyiséget telephelynek kell-e tekinteni a cégbejegyzés szempontjából. E törvény 25. paragrafusának (1) bekezdése szerint ugyanis a cégjegyzék valamennyi cég esetén szükség-szerűen tartalmazza a cég telephelyét is.

A törvény 7. paragrafusának (2) bekezdése értelmében a cég telephelye a tevékenység gyakorlásának a cég társasági szerződésében foglalt olyan tartós, önállósult üzleti letelepedéssel járó helye, amely a cég székhelytől eltérő helyen található. Azt, hogy mi számít tartósnak és önállósultnak, a törvény nem határozza meg.

Szakértőnk álláspontja szerint telephely esetén olyan helyiségről beszélünk, ahol a vállalkozás huzamosabb ideig fejt ki tevékenységet, s ezen tevékenységhez szükséges eszközökkel és emberi erőforrással is rendelkezik az adott helyiségben. Az önállóságnak további feltétele lehet, hogy a telephely a székhelytől némileg független döntési joggal rendelkezik saját gazdálkodását, tevékenységét illetően.

Itt szeretném hangsúlyozni, hogy az adózás rendjéről szóló törvény 178. paragrafusának 27. pontja ezzel párhuzamosan szintén rendelkezik egy telephelyfogalommal. E szerint telephely az a hely, ahol az adóköteles tevékenységet folytatják, ideértve különösen a vállalkozó állandó üzemi-üzleti, termelő-, szolgáltatótevékenységének helyét.

Ez utóbbi definícióban nem szerepel az „önálló letelepedettség” kitétel.

Ha a raktármegfelel a cégtörvényben szereplő definíciónak, akkor a telephelyet a társasági szerződésben szerepeltetni kell és a cégbíróságon keresztül kell kezdeményezni a cégbírálatba történő felvételét.

Ha a telephely nem felel meg a fenti fogalomnak, akkor közvetlenül a NAV-hoz kell telephelyként bejelenteni a szóban forgó helyiséget. Szakértőnk úgy véli, hogy egy egyszerű raktár esetén, ahol nincs önálló irányítás

és gazdálkodás, elegendő a NAV-hoz történő bejelentés.

Végül az iparüzési adót szabályozó 1990. évi C. törvény (helyiadó-törvény) telephelyre vonatkozó fogalmával kell megismerkedni ahhoz, hogy eldöntsük, valóban létrejön-e a telephely az iparüzési adó szempontjából.

A törvény 52. paragrafusának 31. pontja szerint telephely az adóalany olyan állandó üzleti létesítménye – függetlenül a használat jogcímétől –, ahol részben vagy egészben iparüzési tevékenységet folytat, azzal, hogy a telephely fogalma magába foglalja különösen a gyárat, üzemet, műhelyt, raktárt, bányát, kőolaj- és földgázkutató, vízkutató, szél- és hőerőművet, irodát, fiókot, képviselőt, termőföldet, hasznosított (bérbe adott, lízingbe adott) ingatlant, ellenszolgáltatás fejében igénybe vehető közutakat, vasúti pályát.

A fenti definíció több fontos elemből épül fel. Az egyik, hogy állandósult üzleti létesítmény tekinthető telephelynek, vagyis olyan hely, ahol a vállalkozó huzamosabb ideig van jelen. A másik fontos elem, hogy a telephelyen ténylegesen megvalósuljon az iparüzési tevékenység, vagyis az üzletszerűen végzett gazdasági tevékenység. A definíció emellett név szerint megemlíti a raktárt, mint olyan üzleti létesítményt, amely az iparüzési adó szempontjából telephelyként funkcionál.

Amennyiben tehát a raktárhelyiség gazdasági tevékenységet szolgál, úgy iparüzési adó szempontjából telephelyként kezelendő.

Szipszer Tamás, adószakértő

Törzstőke megemlése

A kft. 2015 júniusában alakult, nulla forinttal, de a jegyzett tőkéje 3 millió forint. Az alapító okiratban ígéretet tett, hogy a 3 millió forintot 2015. december 31-ig befizeti a társaság bankszámlájára. Ezzel szemben a tagok az eddigi eredményből (bőven kitélik) emelnék fel a jegyzett tőkét. Ezt megtehetik-e, ha az alapító okiratban nem ez a mód szerepel? Ha készítek egy közbenső mérleget november 30-ai dátummal, a mérleg szerinti eredményt tehetem már az eredménytartalékba, hiszen az nem az előző évek eredménye? Ha mégis szükséges, akkor év végén a társaságiadó-bevallásban hogyan kell elszámolni a 3 millió forintot terhelő adóval?

SAKÉRTÖNK VÁLASZA

A Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 3:162. paragrafusa szerint

„(1) Ha a társasági szerződés úgy rendelkezik, hogy a nyilvántartásba vételi kérelem benyújtásáig valamelyik tag a pénzbetétenek felénél kisebb összeget köteles befizetni, vagy a társasági szerződés a nyilvántartásba vételi

kérelem benyújtásáig be nem fizetett pénzbeli vagyoni hozzájárulás szolgáltatására a társaság nyilvántartásba vételétől számított egy évnél hosszabb határidőt állapít meg, a társaság mindaddig nem fizethet osztalékot a tagoknak, amíg a ki nem fizetett és a tagok törzsbetéte az osztalékfizetés szabályai szerint elszámolt nyereség a tagok által teljesített pénzbeli vagyoni hozzájárulással együtt el nem éri a törzstőke mértékét.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetben a tagok a még nem teljesített pénzbeli vagyoni hozzájárulásuk összegének erejéig kötelesek helytállni a társaság tartozásaiért”.

A törvény szövegéből megállapítható, hogy a korlátozott felelősségű társaságoknak lehetőségük van arra, hogy – ha a társasági szerződésben ennek megfelelően rendelkeznek – a törzstőke biztosítását részben a társaság jövőbeni nyereségének terhére határozzák meg. Ebben az esetben a törzstőkét és a törzsbetétet ugyanúgy meg kell jelölni, azonban teljesíteni azokat nem, vagy csak részben kell a tőkeemelés elhatározásakor.

A nem teljesített összeg erejéig azonban a társaság tartozásaiért a tagok magánvagyonukkal felelnek, illetve részükre osztalék addig nem fizethető, amíg a törzsbetétekre elszámolt nyereség és a már befizetett összeg nem éri el a törzstőke összegét.

Ha tehát a társaság rendelkezik szabad eredménytartalékkal és/vagy tőketartalékkal, akkor ezen saját tőke-elemeket a törzstőke megemlésehez felhasználhatja. A tőkeemelés forrása lehet még az adott évi mérleg szerinti eredmény is. Ezen tőkeelemek meglétét az előző üzleti évre vonatkozó hat hónapnál nem régebbi, vagy az adott évre vonatkozó közben-ső mérleg alapján kell igazolni.

A tőkeemlése végrehajtásakor két fő dologra kell figyelni. Az egyik, hogy csak a társasági szerződés módosítása alapján lehet ezt a cselekményt megvalósítani, ugyanis a társasági szerződésben most pénzbeli hozzájárulás szerepel, míg a kérdésben megfogalmazottak alapján nyereségből szeretne a társaság törzstőkét emelni. A másik pedig, hogy, ha nem apportból vagy pénzbeli betétből, hanem eredménytartalékból emelik meg a törzstőkét, úgy azt adójogi szempontból a könyvelésben elkülönítetten kell kezelni.

Erre azért van szükség, mert az eredménytartalék a társaság üzletészeivel rendelkező magánszemélyeknél potenciális jövedelem lehet, melyhez elméletileg osztalék felvétele mellett jutnának. Amennyiben viszont törzstőkeemlése használatát a felhalmozott eredménytartalékukat, úgy az adómentesen kerül a törzsbetétek javára lekönyvelésre.

Az eredménytartalék terhére történő tőkeemelés esetén a magánszemély tagnak szja- ▶

fizetési kötelezettsége csak a jegyzett tőke le-
szállításkor vagy az üzletész értékesítésekor
keletkezik.

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi
CXVII. törvény (szja-törvény) 77/A paragra-
fusának (2) bekezdése szerint „nem minősül
bevételeknek a magánszemély által értékpapír
formájában megszerzett vagyoni érték, ha azt
a magánszemély a társas vállalkozás jegyzett
tőkéjének a saját tőke terhére történő felemelése
révén szerezte”.

A törzstőkét tehát meg lehet emelni ered-
ménytartalékból, de, ha a tőkét később leszá-
lítják, vagy az eredménytartalékokat kivonják,
úgy ez az összeg az szja-törvény alapján tőke-
jövedelemnek fog minősülni és ezáltal adókö-
teles lesz.

**Tirpák Anita, könyvelési és bérszámfejtési
üzletágvezető, Niveus Consulting Group Kft.**

Egyéni vállalkozó veszteség

**Egy egyéni vállalkozás egész évben vesz-
teséges. Van-e elvárt nyereségminimum
az év végén adózás szempontjából?**

SAKÉRTŐNK VÁLASZA

A vállalkozói személyi jövedelemadót (szja)
a vállalkozói adóalap (vállalkozói jövedelem)
után kell fizetni. Ha az egyéni vállalkozó vál-
lalkozói bevételeinek és költségeinek különbsé-
ge nem éri el a vállalkozói bevétel 2 százalékát
(a törvény által meghatározott jövedelemmini-
mumot), akkor választása szerint

- adóbevallásában az adózás rendjéről szóló
törvény (Art.) szerint meghatározott kiegészítő
nyomtatványon nyilatkozatot kell tennie, vagy
- választhatja, hogy a jövedelemminimu-
mot tekinti adóalapnak [szja-törvény 49/B §
(8) és (23) bekezdés].

Nem kell bevallást kiegészítő nyomtat-
ványt kitöltenie az egyéni vállalkozónak, és
így a jövedelemminimumot sem kell választania
a tevékenysége megkezdésének évében,
illetve az azt követő évben, ha a tevékenység
megkezdését megelőző 36 hónapon egyéni
vállalkozói tevékenységet nem folytatott, vagy
ha az adóévben vagy a megelőző adóévben ele-
mi kár sújtotta.

Elemi kárnak minősül az elemi csapás (így
különösen a jégeső, az árvíz, a belvíz, a fagy,
a homokverés, az aszály, a hó-, jég- és szél-
törés, a vihar, a földrengés, valamint természeti
vagy biológiai eredetű tűz) okozta olyan
kárról vagy károkról összességében, amely(ek)nek
mértéke legalább a 15 százaléka az egyéni
vállalkozó megelőző adóévi bevételeinek
(a tevékenységét az előző adóévben, vagy

az adóévben megkezdő egyéni vállalkozó
esetében a tevékenység egy napjára eső átlagos
napi bevétel 365 napra számított összegének)
[szja-törvény 49/B § (20), (24) bekezdés].

Ha az egyéni vállalkozó nem választja adó-
alapként a jövedelemminimumot, a bevallást
kiegészítő nyomtatvány kitöltésével a köte-
lezően fizetendő adó elkerülhető ugyan, de
ilyen esetben a nyilatkozónak vállalnia kell
az esetleges adóhatósági ellenőrzést. Ugyanis
az adóhatóság a bevallást kiegészítő nyomtat-
vány adatait feldolgozza és kockázatelemző
program alapján, számítógépes úton választja
ki ellenőrzésre azokat, akiknél alapos okkal
feltételezhető, hogy a vállalkozási tevékenység
kimutatott eredménye a bevételek eltitkolásá-
nak vagy szabálytalan költségelszámolásnak
a következménye.

Ilyenkor az adóhatóság a magánszemélyt
bevallásának kiegészítéseként további nyilat-
kozattalra kötelezheti az adóévben szerzett
összes jövedelme (bevétele) felhasználásáról
(kiadásáról, ráfordításáról, befektetéséről),
továbbá annak forrásairól, amelynek alapján
ellenőrizheti

- a más személyekkel közös háztartásra vo-
natkozó, illetve más személyek törvény vagy
szerződés alapján történő eltartásával kapcsola-
tos adatokat,

- a házastársi (élettársi) vagyonszösség-
hez tartozó, illetve az adózó használatában
lévő vagyontárgyak olyan jellemzőit, amelyek
az adózó valós jövedelem-felhasználásának
és -forrásának megállapításához elengedhe-
tetlenek.

Amennyiben a felhasználáshoz a bevallott
jövedelem és egyéb forrás nem adhatott elégsé-
ges fedezetet, vagy a magánszemély – az adó-
hatóság külön felhívására – hitelt érdemlően
nem igazolja a nyilatkozatban foglaltakat, úgy
az adóhatóság a magánszemély bevallásának
utólagos ellenőrzését rendeli el.

Ilyenkor az adózónak kell bizonyítania az
adóhatóság által kétségbe vont gazdasági ese-
mények valóságát és megtörténtét, illetve azt,
hogy a költségek ténylegesen a vállalkozás ér-
dekében merültek fel, ha pedig nem tudja bizo-
nyítani, az adóhatóság az adóalapot és az adót
a bevallások utólagos ellenőrzése keretében,
becsléssel állapítja meg [Art. 91/A §].

Az ellenőrzésre történő kiválasztást az
adóhatóság a bevallások benyújtásának határ-
idejétől, illetve hibás, hiányos bevallás esetén
a bevallás kijavításának vagy – késedelmesen
benyújtott bevallás esetén – a bevallás beér-
kezésének napjától számított 30 napon belül
folytatja le, és erről az adózót értesíti. Az értesí-
tés nem minősül az ellenőrzés megkezdésének.

Az ellenőrzést az adóhatóság a kiválasztástól
számított egy éven belül köteles megkezdni.

Surányi Imréné, adószakértő

Pótbefizetés bt.-tagoktól

**Az új Polgári törvénykönyv (Ptk.) 3:183
paragrafusának értelmében a betéti társaság
pótbefizetés mellett döntene a veszteségek
fedezetére. Tiltja-e bármi is, hogy taggyű-
lési határozat alapján a tagok a tagi betétek
arányában pótbefizetést eszközöljenek a le-
kötött tartalék terhére? A pótbefizetés pénz-
táron keresztül történne. Figyelembe kell-e
venni az 1 millió forintos készpénzfizetési
értékhatárt a NAV felé való bejelentéshez?**

SAKÉRTŐNK VÁLASZA

A Ptk.-ban a pótbefizetésre vonatkozó ren-
delkezéseket a jogalkotó csak a korlátozott fele-
lősségű társaság szabályozásánál nevesítette,
de a törvény más társasági forma – például
rt., bt. vagy akár kkt. – esetében sem tiltja ezt
a lehetőséget, illetve esetükben a pótbefize-
tés részletes előírásai nem kötelező részei
a cégiratoknak.

Ugyanakkor célszerű erről a bt.-k eseté-
ben is rendelkezni a társasági szerződésben.
A Ptk. 3:183. paragrafusának (3) bekezdé-
se alapján a pótbefizetési kötelezettséget
a törzsbetétek arányában kell meghatározni
és teljesíteni.

A pótbefizetés rendeltetése a veszteségek
fedezése. A bt.-k esetében is szerencsésebb,
ha a társasági szerződésben részletesen
meghatározzák a pótbefizetés legmagasabb
összegét, amelynek befizetésére a tag köte-
lezhető, továbbá a pótbefizetés teljesítésének
módját, gyakoriságát, ütemezését (Ptk. 3:183.
§ (2) bekezdés).

Az adózás rendjéről szóló törvény 17. pa-
ragrafusának (9) bekezdése szerinti bejelen-
tési kötelezettség a vállalkozásokat vevői mi-
nőségükben – azaz termék beszerzőjeként,
szolgáltatás igénybe vevőjeként – terheli. Je-
len esetben nem ez történik, a bt. tulajdono-
sai által teljesített pótbefizetés nem tartozik
ebbe a kategóriába.

Ugyanakkor igaz, hogy a vállalkozás
többségi, magánszemély tulajdonosai is
kapcsolt vállalkozásnak minősülhetnek –
például akkor, ha tagi kölcsönt nyújtanak
a társaságnak. Ekkor fennáll a kapcsolt vál-
lalkozásokkal kötött szerződésekhez kap-
csolódó bejelentési kötelezettség. A kérdés
szerinti esetben azonban nem erről, hanem
pótbefizetésről van szó.

Sinka Júlia, okleveles adószakértő

Kiadó: Kiadja a HVG Kiadó Zrt.,

1037 Budapest, Montevideo utca 14. Telefon: (+36 1) 436-2001 (HVG központ), Fax: (+36 1) 436-2014, E-mail: adozona@adozona.hu

Termékmenedzser: Vörös Tünde

Felelős kiadó: Kékési Zsuzsa, online divízióvezető